

KOMUNIKACE

Komunikace je...

- sdělování a sdílení významů mezi lidmi
- proces vytváření významu mezi dvěma nebo více lidmi (Tubbs, 1991)
- jednání, jehož cílem z hlediska komunikátora je přenos sdělení jedné či více osobám prostřednictvím symbolů (Kunczik, 1995)

Základní pojmy

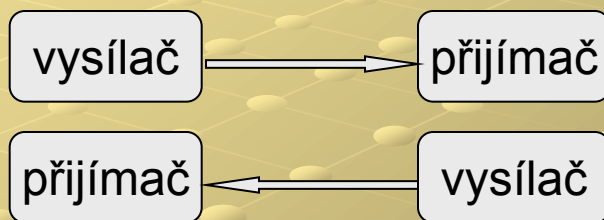
- ***syntax*** - vnitřní struktura systému znaků nezávisle na jejich funkci (kódování, komunikační kanály, kapacita komunikace, ruchy, redundance)
- ***sémantika*** - významy slov
(denotát, konotát)
- ***pragmatika*** - analýza vztahů (ovlivňování, přesvědčování, přijímání či odmítání komunikovaného sebepojetí)
- Komunikace intrapersonální, interpersonální, masová

Modely komunikačního procesu

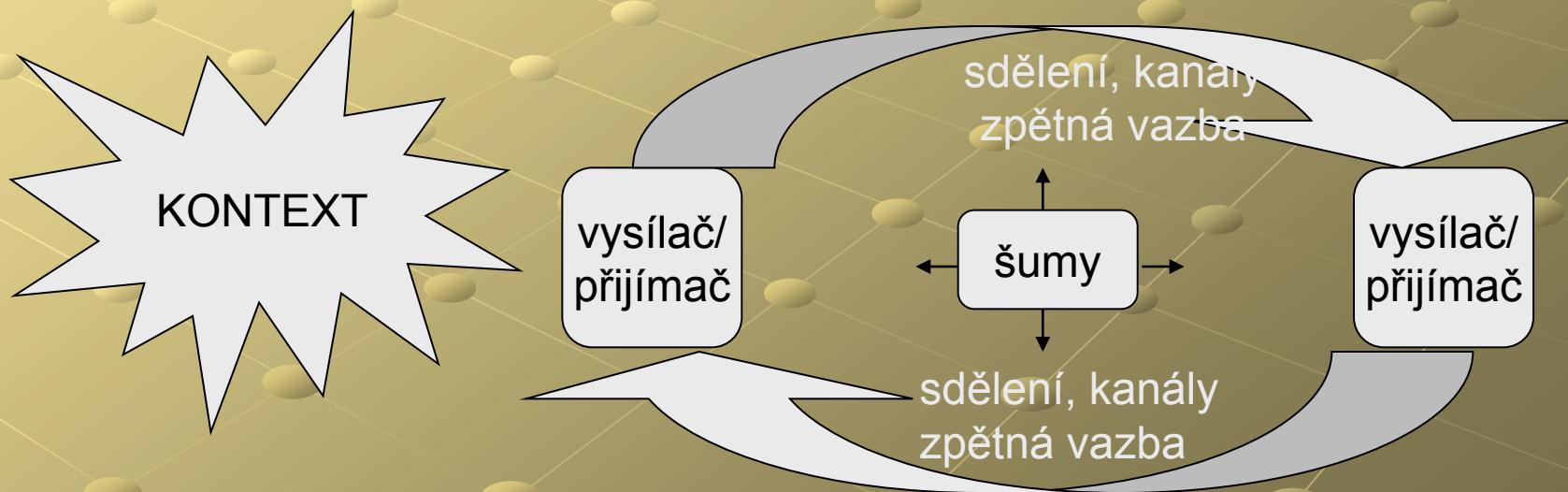
● Lineární

● Interakční

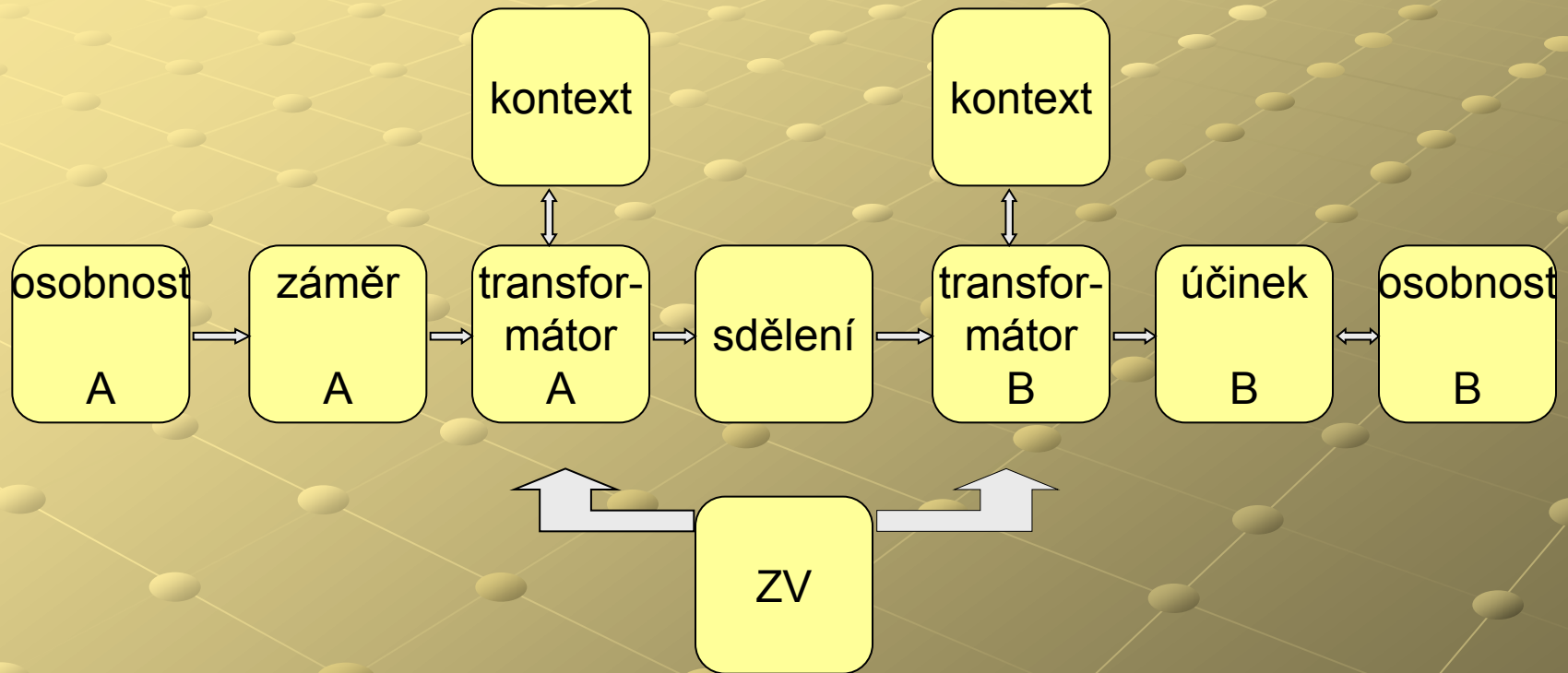

● Transakční (cirkulární)

Komunikační proces

● Plaňava, 1992

Komunikační kontext

- Fyzický kontext
- Kulturní kontext
- Sociálně-psychologický kontext
- Časový kontext

Vysílač a přijímač

- Vysílač (komunikátor, aktér, zdroj, kodér)
- Přijímač (komunikant, recipient, dekodér)

kódování a dekódování

Komunikační způsobilost

Sdělení (komuniké)

● Tři speciální typy sdělení:

- Metakomunikace

- Zpětná vazba

  - chápající, pozitivní

  - chápající, neutrální

  - chápající, negativní

  - nechápající

- Předběžné sdělení

Šumy

- **Fyzické**
- **Fyziologické** – fyziologické bariéry
- **Psychologické** – kognitivní nebo mentální interference
- **Sémantické** – rozdílně pochopené významy

Co si sdělujeme?

- Fakta
- Postoje k faktům
- Postoje (vztah) ke komunikačnímu partnerovi
- Aktuální stav
- Trvalejší osobnostní charakteristiky
- Naši představu o časovém průběhu

Komunikační prostředky (médiá)

médiium					
přenosné		osobní			
individuální	masové	skryté	zjevné		
			verbální	neverbální	paraverbální

Verbální komunikace

Komunikace zprostředkovaná jazykovým znakem a významem na něj vázaným

● **Denotát** – znak, který zastupuje nějaký existující či fiktivní objekt
objektivní význam sdělení

● **Konotát** zachycuje individuální emocionální význam

Sociální konstruktivismus (Gergen, Goffman)

Analýza diskurzu (Harré)

Jazyk omezuje myšlení lidí (Sapiro, Whorf)

Neverbální komunikace

- Mimika
- Posturologie
- Kinezika – gestika
- Haptika
- Proxemika
- Úprava zevnějšku

- Chronemika
- Zacházení s předměty

Paraverbální komunikace

● Vokální, ale neverbální aspekt řeči

- Vlastnosti hlasu (výška, barva, rezonance, intenzita, intonace...)
- Drobné oddělovací signály (pauzy, e-e, ššš ve smyslu „ticho“...)
- Vokalizace (při pláči, smíchu, říhnutí, zívnutí, ječení...)

Komunikační axiomy z Palo Alto

● **Teorie komunikace** (škola z Palo Alto: Watzlawick, Bavelas, Haley, Jackson)

Watzlawick, P., Beavin Bavelasová, J., Jackson, D.D. (1999).
Pragmatika lidské komunikace. Konfrontace, Hradec Králové.

1. **Nemožnost nekomunikovat**
2. **Obsahová a vztahová rovina komunikace**
3. **Fázování sledu událostí**
4. **Digitální a analogová komunikace**
5. **Komunikační vztahy**
  - symetrický
  - komplementární
  - metakomplementární

Komunikační styly

Plaňava (1996)

- Konvenční
- Konverzační
- Operativní
- Intimní

Plaňava, I.(1996). Jak (to) spolu mluvíme. MU, Brno.

Dimenze osobnosti a komunikace

● Dle Plaňavy (1996)

Intelligence **I**

Vstřícnost x agresivita **V**

Otevřenost x uzavřenost vůči
zpětné vazbě **Z**

	I	V	Z
anděl	1	1	1
ovečka	2	1	1
kmotr	1	2	1
balvan (rváč)	2	2	2
pistolník	2	2	1